

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства аграрної політики
та продовольства України

_____ № _____

Методи

**відбору зразків для визначення максимально допустимих рівнів
мікотоксинів у харчових продуктах для цілей державного контролю**

I. Загальні положення

1. Ці Методи відбору розроблено відповідно до Законів України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів", "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин", розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 228-р "Про схвалення Всеохоплюючої стратегії імплементації Глави IV (Санітарні та фітосанітарні заходи) Розділу IV

"Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею" Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони", з урахуванням вимог Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 401/2006 від 23 лютого 2006 року, яким встановлюються методи відбору зразків та їх дослідження, з метою здійснення офіційного контролю за рівнями мікотоксинів у харчових продуктах.

2. Ці Методи відбору встановлюють процедури, за якими відбираються зразки харчових продуктів для лабораторних досліджень (випробувань) на вміст мікотоксинів.

3. У цих Методах відбору терміни вживаються у таких значеннях:

лабораторний зразок – призначений для лабораторного дослідження (випробування) зразок, довільно виділений з об'єданого зразка, або цілий об'єднаний зразок, якщо згідно із цими Методами відбору він не підлягає поділу на кілька лабораторних зразків;

об'єднаний зразок – комбінована загальна кількість усіх точкових зразків, відібраних із партії або частини партії (об'єдані зразки вважаються репрезентативними для партій або частини партій, з яких вони були взяті);

партія – будь-яка визначена оператором ринку кількість харчового продукту з однаковою назвою, властивостями, який вироблений за визначений цим оператором період часу за однакових умов виробництва на одній і тій самій потужності;

точковий зразок – певна кількість матеріалу, довільно відібраного з одного місця партії або частини партії;

частина партії – фізично відокремлена та ідентифікована частина визначеної партії, щодо якої застосовується відповідний метод відбору зразків.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів", "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти та корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин".

4. Ці Методи відбору є обов'язковими для:

державних ветеринарних інспекторів (державних інспекторів)
Держпродспоживслужби;
акредитованих лабораторій;
операторів ринку.

5. Зразки для визначення вмісту мікотоксинів у харчових продуктах для цілей державного контролю відбираються відповідно до процедур, установлених у розділах II–XV цих Методів відбору.

6. Під час відбору зразків необхідно вживати заходів з метою уникнення будь-якого впливу на:

вміст мікотоксинів у харчових продуктах та негативно позначитися на результатах лабораторних досліджень (випробувань);
репрезентативність об'єднаного зразка;
безпечність харчових продуктів партій, від яких відбирають зразки.

Також мають вживатися запобіжні заходи, необхідні для забезпечення безпеки осіб, які відбирають зразки.

7. Кожний лабораторний зразок поміщають у чистий інертний контейнер, який забезпечує належний захист від забруднення (контамінації), впливу на склад зразка та пошкодження під час транспортування. Потрібно забезпечити усі необхідні умови та запобіжні заходи для унеможливлення змін у складі зразка під час його зберігання та/або транспортування.

8. Відбір зразків оформляється актом відбору зразків (кожний зразок, відібраний для цілей державного контролю відповідно до наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 11 жовтня 2018 року № 490 "Про затвердження Порядку відбору зразків та їх перевезення (пересилання) до уповноважених лабораторій для цілей державного контролю та Форми акта відбору зразків" зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2018 р. за № 1464/32916.

II. Процедури відбору зразків харчових продуктів

1. Зразки відбираються окремо від кожної партії, яка підлягає державному контролю. Для визначення вмісту різних видів мікотоксинів, що вимагає використання різних методів відбору зразків, у разі потреби партія розділяється на частини партії, від кожної з яких відповідні зразки відбираються окремо.

2. Відбір точкових зразків здійснюється з різних місць, розподілених максимально рівномірно по всій партії або частині партії, крім випадків, коли це неможливо з певних причин. Про причини відхилення від процедури відбору зразків зазначається в акті відбору зразків.

3. Об'єднаний зразок утворюється шляхом об'єднання точкових зразків та їх ретельного перемішування.

4. Однорідний (гомогенізований) об'єднаний зразок розділяється на два лабораторні зразки (крім випадків, коли це не окремо можна здійснити через недостатню кількість відповідного матеріалу або внаслідок того, що харчові продукти є швидкопсувними), один з яких направляється для проведення основного лабораторного дослідження (випробування), а другий вручається оператору ринку і зберігається ним на випадок проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування).

5. Для різних видів харчових продуктів, у тому числі тих, що реалізуються насипом, контейнерами, або у габаритній транспортній упаковці (мішки, коробки тощо) або роздрібній упаковці, ці Методи відбору застосовуються однаково.

Частота відбору точкових зразків від партій, які реалізуються окремими упаковками, наприклад мішками, коробками чи в роздрібній упаковці, за винятком випадків, передбачених у розділах III–XV цих Методів відбору, може бути орієнтовно визначена за такою формулою:

$$\text{частота відбору (SF) } n = \frac{\text{маса партії} \times \text{маса точкового зразка}}{\text{маса об'єданого зразка} \times \text{маса роздрібної (індивідуальної) упаковки}}$$

де маса визначається в кг;

частота відбору (SF) – кожен n-й мішок або упаковка, від яких має бути відібрано точковий зразок (десяткові цифри мають бути округлені до найближчого цілого числа). Наприклад, якщо маса партії становить 100 т, маса точкового та об'єданого зразків, відповідно 200 г і 20 кг, маса роздрібної упаковки – 30 кг, значення n, розраховане згідно із зазначеною формулою, дорівнює 33,3. Відбір точкового зразка здійснюється з кожної тридцять третьої упаковки.

III. Методи відбору зразків зерна та зернових харчових продуктів

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення рівня афлатоксину В1, загальної кількості афлатоксинів, а також охратоксину А і мікотоксинів виду *Fusarium* у зерні та зернових харчових продуктах.

2. Поділ партій зерна та зернових харчових продуктів на частини партії залежно від маси партії наведено в додатку 1 до цих Методів відбору.

3. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії зерна та зернових харчових продуктів, визначається відповідно до додатка 2 до цих Методів відбору.

4. Маса точкового зразка становить 100 г, якщо в цьому розділі не зазначено іншого.

5. У партіях, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібною упаковки.

Якщо маса окремої роздрібною упаковки перевищує 100 г, маса об'єданого зразка має становити понад більше 10 кг. У такому разі від кожної роздрібною упаковки відбирають по 100 г як точковий зразок (може здійснюватися під час відбору зразка або у разі надходження його до лабораторії).

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єданого зразка та буде детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, якщо цінний харчовий продукт реалізовується в роздрібною упаковці по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати способом об'єднання кількох точкових зразків за кількістю менших, ніж зазначено в додатках 1, 2 до цих Методів відбору, за умови, що маса об'єданого зразка дорівнюватиме масі об'єданого зразка, зазначеній у додатках 1, 2 до цих Методів відбору.

Якщо роздрібне пакування менше ніж 100 г, різниця невелика, за точковий зразок можна вважати одне роздрібне пакування, а маса об'єданого зразка

буде менша ніж 10 кг. Якщо маса роздрібної упаковки більше ніж 100 г, один точковий зразок має складатися з двох або більше роздрібних упаковок, щоб отримати масу, наближену до 100 г.

6. Партії, маса яких більше або дорівнює 50 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до додатка 1 до цих Методів відбору. При цьому враховується, що:

маса частини партії не може перевищувати показників, зазначених у додатку 1 до цих Методів відбору, більш як на 20 відсотків;

якщо партію окремо не можна фізично розділити на частини партії, з такої партії відбирається не менше ніж 100 точкових зразків. Для партій більше 500 т кількість точкових зразків визначається відповідно до пункту 3 розділу XIV цих Методів відбору;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100, а маса об'єданого зразка дорівнювати 10 кг.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єданого зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, великі партії зерна, що зберігаються на складах або в баштах, силосах (відбір зразків таких партій здійснюється відповідно до положень, визначених у розділі XIV цих Методів відбору).

7. Для партій зерна та зернових харчових продуктів менше ніж 50 т кількість точкових зразків має бути від 10 до 100 залежно від маси партії, а маса об'єданого зразка має становити від 1 до 10 кг. Для дуже малих партій (менше ніж 0,5 т) може відбиратись менша кількість точкових зразків. У такому

разі об'єднаний зразок, який є сумою всіх точкових зразків, повинен мати масу мінімум 1 кг.

8. Якщо на стадії роздрібної торгівлі окремо не можна здійснити відбору зразків відповідно до положень, визначених у цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому разі маса об'єданого зразка має становити не менше ніж 1 кг (якщо частка точкового зразка під час відбору є настільки малою, що не можна отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єданого зразка може бути меншою ніж 1 кг).

9. Визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

IV. Методи відбору зразків

сухофруктів, сушеного винограду та харчових продуктів з них, крім сушеного інжиру

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення максимально допустимих рівнів:

афлатоксину В1 та загальної кількості афлатоксинів у сухофруктах, крім сушеного інжиру;

охратоксину А в сушеному винограді (кишмиш, родзинки тощо).

2. Поділ партій сухофруктів, сушеного винограду та харчових продуктів з них, крім сушеного інжиру, на частини партії в залежності від маси партії наведено в додатку 3 до цих Методів відбору.

3. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії сухофруктів, сушеного винограду та харчових продуктів з них, крім сушеного інжиру, визначається відповідно до додатка 4 до цих Методів відбору.

4. Маса точкового зразка становить близько 100 г, якщо в цьому розділі не зазначено іншого.

5. У партіях, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібної упаковки.

Якщо маса окремої роздрібної упаковки перевищує 100 г, маса об'єданого зразка буде більше ніж 10 кг. Якщо маса окремої роздрібної упаковки більше ніж 100 г, від кожного роздрібного пакування необхідно відібрати по 100 г як точковий зразок (може здійснюватися під час відбору зразка або у разі надходження його до лабораторії).

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єданого зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, якщо цінний харчовий продукт реалізовується у роздрібній упаковці по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати способом об'єднання кількох точкових зразків за кількістю менших, ніж зазначено в додатках 3, 4 до цих Методів відбору, за умови, що маса об'єданого зразка дорівнюватиме необхідній масі об'єданого зразка, зазначеній у додатках 3, 4 до цих Методів відбору.

Якщо роздрібне пакування менше ніж 100 г, а різниця із цим значенням невелика, за точковий зразок можна вважати одне роздрібне пакування, а маса об'єданого зразка становитиме менше ніж 10 кг. Якщо маса роздрібного

пакування більша ніж 100 г, один точковий зразок має складатися з двох або більше роздрібних упакувань, щоб отримати масу, наближену до 100 г.

6. Партії, маса яких більше або дорівнює 15 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до додатка 3 до цих Методів відбору. При цьому враховується, що:

маса частини партії не може перевищувати показників, зазначених у додатку 4 до цих Методів відбору, більше ніж на 20 відсотків;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100, а маса об'єднаного зразка дорівнювати 10 кг.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та буде детально описаний в акті відбору зразків.

7. Для партії менше ніж 15 т відбирається від 10 до 100 точкових зразків залежно від маси партії, а маса об'єднаного зразка має становити від 1 до 10 кг.

8. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можна здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених у цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому разі маса об'єднаного зразка має становити не менше ніж 1 кг (якщо частка точкового зразка під час відбору є настільки малою, що не можна отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єднаного зразка може бути менше ніж 1 кг).

9. Спеціальні вимоги до відбору зразків для сухофруктів, за винятком сушеного інжиру, які реалізуються у вакуумній упаковці:

1) від партій, маса яких більше або дорівнює 15 т, відбирають не менше ніж 25 точкових зразків, а маса об'єданого зразка становить 10 кг;

2) від партій, маса яких менше ніж 15 т, відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у додатку 4 до цих Методів відбору, а маса об'єданого зразка відповідатиме масі партії, від якої відбирають зразки, як зазначено в додатку 4 до цих Методів відбору.

10. Визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

V. Методи відбору зразків сушеного інжиру

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення максимально допустимих рівнів афлатоксину В1 та загальної кількості афлатоксинів у сушеному інжирі.

2. Поділ партій на частини партії сушеного інжиру в залежності від маси партії наведено в додатку 5 до цих Методів відбору.

3. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії сушеного інжиру, визначається відповідно до додатка 6 до цих Методів відбору.

4. Кількість точкових зразків, що відбираються для партій сушеного інжиру менше ніж 50 т, зазначено у додатку 7 до цих Методів відбору;

5. Маса точкового зразка має бути 300 г, якщо в цьому розділі не зазначено іншого.

6. У партіях, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібної упаковки.

Якщо маса окремої роздрібної упаковки перевищує 300 г, маса об'єданого зразка становитиме більше ніж 30 кг. У такому разі від кожного роздрібного пакування необхідно відібрати по 300 г як точковий зразок (може здійснюватися під час відбору зразка або у разі надходження його до лабораторії).

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єданого зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, якщо цінний харчовий продукт реалізовується в роздрібному пакуванні по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати способом об'єднання кількох точкових зразків, кількість яких є меншою, ніж зазначено у додатках 5 – 7 до цих Методів відбору, за умови, що маса об'єданого зразка дорівнюватиме необхідній масі об'єданого зразка, зазначеній у додатках 5 – 7 до цих Методів відбору.

Якщо роздрібне пакування менше ніж 300 г, а різниця із цим значенням невелика, за точковий зразок можна вважати одне роздрібне пакування, а маса об'єданого зразка становитиме менше ніж 30 кг. Якщо маса роздрібного пакування набагато менше ніж 300 г, один точковий зразок має складатися з двох або більше роздрібних пакувань, щоб отримати масу, наближену до 300 г.

7. Партії, маса яких більше або дорівнює 15 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до додатка 5 цих Методів відбору. При цьому враховується, що:

маса частини партії не може перевищувати показників, зазначених у додатку 5 до цих Методів відбору, більше як на 20 відсотків;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100;

маса об'єднаного зразка має дорівнювати 30 кг; зразок перед подрібненням необхідно змішати й розділити на три рівні лабораторні зразки по 10 кг (таке розділення на три лабораторні зразки не потрібне, якщо буде здійснено подальше сортування чи інший спосіб фізичної обробки, та за наявності обладнання, на якому можна гомогенізувати зразок масою 30 кг);

кожний окремий зразок масою 10 кг, призначений для лабораторних досліджень, необхідно ретельно перемішати та подрібнити до отримання однорідної маси відповідно до положень, зазначених у розділі XVI цих Методів відбору.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків.

8. Для партій сушеного інжиру менше ніж 15 т кількість точкових зразків залежності від маси партії має становити від 10 до 100, а маса об'єднаного зразка – від 1 до 10 кг.

9. Якщо маса об'єднаного зразка менше або дорівнює 30 кг, зразок необхідно змішати і розділити на два або три рівні лабораторні зразки масою не менше або яка дорівнює 10 кг перед подрібненням (таке розділення на два або

три лабораторні зразки не потрібне, якщо буде здійснено подальше сортування чи інший спосіб фізичної обробки та за наявності обладнання, на якому можна гомогенізувати зразок масою 30 кг).

10. Якщо маса об'єданого зразка менше ніж 30 кг, об'єднаний зразок потрібно розділити на лабораторні зразки відповідно до такого:

менше ніж 12 кг – немає розділення на лабораторні зразки;

більше або дорівнює 12 кг – менше ніж 24 кг – розділення на два лабораторні зразки;

більше або дорівнює 24 кг – розділення на три лабораторні зразки.

Кожний лабораторний зразок необхідно подрібнити і ретельно перемішати окремо до отримання однорідної маси відповідно до умов, зазначених у розділі XVI цих Методів відбору.

Якщо це не видається можливим, на стадії роздрібної торгівлі може застосовуватись альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків.

11. Під час відбору зразків оброблених або перероблених харчових продуктів із сушеного інжиру та композитних харчових продуктів з дуже малим(ою) розміром (масою) часток (гомогенізоване розподілення забруднення афлатоксинами) необхідно дотримуватися такого:

1) кількість точкових зразків має бути 100; для партій менше ніж 50 т кількість точкових зразків має бути від 10 до 100 залежно від маси партії відповідно до додатка 7 до цих Методів відбору;

2) маса точкових зразків має бути 100 г. У партіях, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібної упаковки;

3) об'єднаний зразок має бути ретельно перемішаний (однорідний) та становити від 1 до 10 кг.

12. Під час відбору зразків інших оброблених або перероблених харчових продуктів із сушеного інжиру та композитних харчових продуктів із великим (ою) розміром (масою) частинок (гетерогенне розподілення забруднення афлатоксинами) необхідно дотримуватися вимог, зазначених у пунктах 6, 7 цього розділу.

13. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можна здійснити відбору зразків відповідно до положень, визначених у цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому разі маса об'єданого зразка має становити не менше ніж 1 кг (якщо частка точкового зразка під час відбору є настільки малою, що не можна отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єданого зразка може бути менше ніж 1 кг).

14. Спеціальні вимоги до відбору зразків для сушеного інжиру, оброблених або перероблених харчових продуктів із сушеного інжиру, які реалізуються у вакуумній упаковці:

1) від партій сушеного інжиру, маса яких більш або дорівнює 15 т, відбирають не менше ніж 50 точкових зразків, а об'єднаний зразок становитиме 30 кг; для партій менше ніж 15 т відбирають 50 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у додатку 6 до цих Методів відбору, тобто маса об'єданого зразка відповідатиме масі партії, від якої відбиралися зразки;

2) від партій оброблених або перероблених харчових продуктів із сушеного інжиру з малим розміром часток, маса яких більше або дорівнює 50 т, відбирають не менше ніж 25 точкових зразків, а об'єднаний зразок становитиме 10 кг; для партій менше ніж 50 т відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у додатку 7 до цих Методів відбору, тобто маса об'єданого

зразка партії відповідатиме масі партії, від якої відбиралися зразки, як зазначено в додатку 7 до цих Методів відбору.

15. Для сушеного інжиру, що буде підданий сортуванню чи іншій фізичній обробці, визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться так:

партія або частини партії відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка не перевищує максимально допустимого рівня мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі);

партія або частини партії не відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення та невизначеності вимірювання, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі).

16. Для сушеного інжиру, призначеного для споживання людиною, визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться так:

партія або частини партії відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) лабораторного зразка не перевищує максимально допустимого рівня мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначає лабораторія, що провела дослідження

(випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі);

партія або частини партії не відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) одного або більше лабораторних зразків перевищує максимально допустимий рівень мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі).

У випадках, коли маса об'єднаного зразка менше або дорівнює 12 кг:

партія або частини партії відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) лабораторного зразка не перевищує максимально допустимого рівня мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі);

партія або частини партії не відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі).

VI. Методи відбору зразків

арахісу, іншого насіння олійних рослин, абрикосових кісточок та лісових горіхів

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення вмісту афлатоксину В1 та загальної кількості афлатоксинів у

арахісі, іншому насінню олійних рослин, абрикосових кісточках та лісових горіхах. Цей метод відбору зразків також застосовується для визначення охратоксину А, афлатоксину В1 та загальної кількості афлотоксинів у спеціях із великим розміром часток (розмір часток подібний до арахісу або більший, наприклад мускатний горіх).

2. Поділ партій арахісу, іншого насіння олійних рослин, абрикосових кісточок та лісових горіхів на частини партії в залежності від маси партії наведено у додатку 8 до цих Методів відбору.

3. Кількість точкових зразків, що відбираються для партій арахісу, іншого насіння олійних рослин, абрикосових кісточок та лісових горіхів менше ніж 15 т, зазначено у додатку 9 до цих Методів відбору;

4. Кількість точкових зразків, що відбираються для партій арахісу, іншого насіння олійних рослин, абрикосових кісточок та лісових горіхів менше ніж 50 т, зазначено у додатку 10 до цих Методів відбору;

5. Маса точкового зразка має бути 200 г, якщо в цьому розділі не зазначено іншого.

6. У партіях, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібної упаковки.

Якщо маса окремої роздрібної упаковки більше ніж 200 г, маса об'єднаного зразка становитиме більше ніж 20 кг. Якщо маса окремої роздрібної упаковки більше ніж 200 г, від кожного роздрібного пакування необхідно відібрати по 200 г як точковий зразок (може здійснюватися під час відбору зразка або у разі надходження його до лабораторії).

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків через порушення цілісності партії (у зв'язку з

особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єданого зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, якщо коли цінний харчовий продукт реалізовується в роздрібній упаковці по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати способом об'єднання кількох точкових зразків за кількістю менших, ніж зазначено в додатках 8 – 10 до цих Методів відбору, за умови, що маса об'єданого зразка дорівнюватиме необхідній масі об'єданого зразка, зазначеній у додатках 8 – 10 до цих Методів відбору.

Якщо роздрібне пакування менше ніж 200 г, а різниця незначна, за точковий зразок можна вважати одну роздрібну упаковку, а маса об'єданого зразка становитиме менше ніж 20 кг. Якщо маса роздрібного пакування значно менше ніж 200 г, один точковий зразок має складатися з двох або більше роздрібних упаковок, щоб отримати масу, наближену до 200 г.

7. Партії, маса яких більше або дорівнює 15 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до додатка 8 до цих Методів відбору. При цьому враховується, що:

маса частини партії не може перевищувати показників, зазначених у додатку 8 до цих Методів відбору, більше як ніж на 20 відсотків;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100;

маса об'єданого зразка має дорівнювати 20 кг; зразок перед подрібненням необхідно змішати і розділити на три рівні лабораторні зразки по 10 кг (таке розділення на три лабораторні зразки не потрібне, якщо буде здійснено подальше сортування чи інший спосіб фізичної обробки та за наявності обладнання, на якому можна гомогенізувати зразок масою 20 кг);

кожний окремий зразок масою 10 кг, призначений для лабораторних досліджень, необхідно ретельно перемішати та подрібнити до отримання

однорідної маси відповідно до умов, зазначених у розділі XVI цих Методів відбору.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків.

8. Для партій арахісу, іншого насіння олійних рослин, абрикосових кісточок та лісових горіхів менше ніж 15 т кількість точкових зразків залежно від маси партії має становити від 10 до 100.

9. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії арахісу, іншого насіння олійних рослин, абрикосових кісточок та лісових горіхів, залежно від маси партії визначається відповідно до додатка 9 до цих Методів відбору.

10. Якщо маса об'єднаного зразка менше або дорівнює 20 кг, зразок перед подрібненням необхідно змішати й розділити на два рівні лабораторні зразки по 10 кг (таке розділення на два лабораторні зразки не потрібне, якщо буде здійснено подальше сортування чи інший спосіб фізичної обробки та за наявності обладнання, на якому можна гомогенізувати зразок масою 20 кг).

11. Якщо маса об'єднаного зразка менше ніж 20 кг, об'єднаний зразок потрібно розділити на лабораторні зразки відповідно до такого:

менше ніж 12 кг – немає розділення на лабораторні зразки;

більше або дорівнює 12 кг – розділення на два лабораторні зразки.

Кожний лабораторний зразок необхідно подрібнити і ретельно перемішати окремо до отримання однорідної маси відповідно до умов, зазначених у розділі XVI цих Методів відбору.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та буде детально описаний в акті відбору зразків.

12. Під час відбору зразків оброблених або перероблених харчових продуктів, за винятком олії рослинного походження та композитних харчових продуктів з дуже малим(ою) розміром (масою) часток, наприклад борошна, арахісового масла (гомогенізоване розподілення забруднення афлатоксинами), необхідно дотримуватися такого:

1) кількість точкових зразків має бути 100; для партій менше ніж 50 т кількість точкових зразків має бути від 10 до 100 залежно від маси партії, як зазначено в додатку 10 до цих Методів відбору;

2) кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії оброблених або перероблених харчових продуктів, за винятком олії рослинного походження та композитних харчових продуктів, визначається відповідно до додатка 10 до цих Методів відбору;

3) маса точкових зразків має бути 100 г. У партіях, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібної упаковки;

4) об'єднаний зразок має бути ретельно перемішаний (однорідний) та становити від 1 до 10 кг.

13. Під час відбору зразків інших оброблених або перероблених харчових продуктів із великим(ою) розміром (масою) частинок (гетерогенне

розподілення забруднення афлатоксинами) необхідно дотримуватися вимог, зазначених у пунктах 6, 7 цього розділу.

14. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можна здійснити відбору зразків відповідно до положень, визначених у цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому разі маса об'єданого зразка має становити не менше ніж 1 кг (якщо частка точкового зразка під час відбору є настільки малою, що не можна отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єданого зразка може бути меншою ніж 1 кг).

15. Спеціальні вимоги до відбору зразків арахісу, іншого насіння олійних рослин, абрикосових кісточок та лісових горіхів, а також оброблених та перероблених харчових продуктів, які реалізуються у вакуумній упаковці:

1) від партій арахісу, фісташок, бразильського горіху, маса яких більше або дорівнює 15 т, відбирають не менше ніж 50 точкових зразків, а об'єднаний зразок матиме масу 20 кг; для партій менше ніж 15 т відбирають 50 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у додатку 9 до цих Методів відбору, тобто маса об'єданого зразка відповідатиме масі партії, від якої відбиралися зразки, як зазначено у додатку 9 до цих Методів відбору;

2) від партій абрикосових кісточок, лісових горіхів, інших горіхів, відмінних від фісташок, бразильських горіхів, іншого насіння олійних рослин, маса яких більше або дорівнює 15 т, відбирають не менше ніж 25 точкових зразків, а об'єднаний зразок повинен мати масу 20 кг; для партій менше ніж 15 т відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у додатку 9 до цих Методів відбору, тобто маса об'єданого зразка партії відповідатиме масі партії, від якої відбиралися зразки, як зазначено в додатку 9 до цих Методів відбору;

3) від партій харчових продуктів, вироблених із лісових горіхів, абрикосових кісточок та арахісу з дуже малим розміром часток, маса яких більше або дорівнює 50 т, відбирають не менше ніж 25 точкових зразків, а об'єднаний зразок матиме масу 10 кг; для партій менше ніж 50 т відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у додатку 10 до цих Методів відбору, тобто маса об'єданого зразка партії відповідатиме масі партії, від якої відбиралися зразки, як зазначено у додатку 10 до цих Методів відбору.

16. Для арахісу, іншого насіння олійних рослин, абрикосових кісточок та лісових горіхів, що піддаватимуться сортуванню чи іншій фізичній обробці, визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться так:

партія або частини партії відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єданого зразка або середнього лабораторного зразка не перевищує максимально допустимого рівня мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення та невизначеності вимірювання, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі);

партія або частини партії не відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єданого зразка або середнього лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення та невизначеності вимірювань, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі);

17. Для арахісу, іншого насіння олійних рослин, абрикосових кісточок та лісових горіхів, призначених для споживання людиною, визначення

відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться так:

партія або частини партії відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка не перевищує максимального допустимого рівня мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення та невизначеності вимірювання, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі);

партія або частини партії не відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення та невизначеності вимірювань, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі).

У випадках, коли маса об'єднаного зразка меншу або дорівнює 12 кг:

партія або частини партії відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка не перевищує максимально допустимого рівня мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення та невизначеності вимірювання, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі);

партія або частини партії не відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення та невизначеності вимірювань, які зазначає лабораторія, що

провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі).

VII. Методи відбору зразків спецій

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення максимально допустимих рівнів охратоксину, афлатоксину В1 у спеціях та загальної кількості афлатоксинів у спеціях з великим розміром часток (гетерогенне розподілення забруднення мікотоксинами).

2. Поділ партій спецій на частини партії залежно від маси партії наведено у додатку 11 до цих Методів відбору.

3. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії спецій, визначається відповідно до додатка 12 до цих Методів відбору.

4. Маса точкового зразка має бути 100 г, якщо в цьому розділі не зазначено іншого.

5. У партіях, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібною упаковки.

Якщо маса окремої роздрібною упаковки більшу ніж 100 г, а маса об'єданого зразка становитиме більше ніж 10 кг, від кожної роздрібною упаковки відбирають 100 г як точковий зразок (може здійснюватися під час відбору зразка або у разі надходження його до лабораторії).

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу

відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, якщо цінний харчовий продукт реалізовується в роздрібному пакуванні по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати способом об'єднання кількох точкових зразків, кількість яких є меншою, ніж зазначено в додатках 11, 12 до цих Методів відбору, за умови, що маса об'єднаного зразка дорівнюватиме необхідній масі об'єднаного зразка, зазначеній у додатках 11, 12 до цих Методів відбору.

Якщо маса роздрібної упаковки меншу ніж 100 г, але відхилення незначне, за точковий зразок можна вважати одну упаковку, а маса об'єднаного зразка становитиме менше ніж 10 кг. Якщо маса окремої роздрібної упаковки менше ніж 100 г, один точковий зразок має складатися з двох або більше роздрібних упаковок, щоб отримати масу, наближену до 100 г.

6. Партії, маса яких більша або дорівнює 15 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до додатка 11 до цих Методів відбору. При цьому враховується, що:

маса частини партії не може перевищувати показників, зазначених у додатку 11 до цих Методів відбору, більше ніж на 20 відсотків;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100, а маса об'єднаного зразка дорівнювати 10 кг.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків.

7. Від партій спецій, маса яких менше ніж 15 т, відбирається від 5 до 100 точкових зразків залежно від маси партії, а маса об'єднаного зразка має становити від 0,5 до 10 кг.

8. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можна здійснити відбору зразків відповідно до положень, визначених у цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому разі маса об'єднаного зразка має становити не менше ніж 0,5 кг (якщо частка точкового зразка під час відбору є настільки малою, що не можна отримати об'єднаний зразок масою 0,5 кг, загальна маса об'єднаного зразка може бути менше ніж 0,5 кг).

9. Спеціальні вимоги до відбору зразків спецій, які реалізуються у вакуумній упаковці:

1) від партій, маса яких більше або дорівнює 15 т, відбирають не менше ніж 25 точкових зразків, а маса об'єднаного зразка становить 10 кг;

2) від партій, маса яких менше ніж 15 т, відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у додатку 12 до цих Методів відбору, а маса об'єднаного зразка відповідатиме масі партії, від якої відбирають зразки, як зазначено в додатку 12 до цих Методів відбору.

10. Визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

VIII. Методи відбору зразків

молока та молочних продуктів, дитячих сумішей початкових (стартових) та дитячих сумішей для подальшого годування, включаючи продукти прикорму, виготовлені на молочній основі, харчові продукти (молоко та молочні харчові продукти) для спеціальних медичних цілей, призначених для дітей грудного віку

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення вмісту афлатоксину M_1 у молоці та молочних продуктах, дитячих сумішах початкових (стартових) та дитячих сумішах для подальшого годування, включаючи продукти прикорму, виготовлені на молочній основі, харчові продукти (молоко та молочні продукти) для спеціальних медичних цілей, призначених для дітей грудного віку.

2. Маса (об'єм) об'єданого зразка має становити мінімум 1 кг (1 л), крім випадків, коли це неможливо (наприклад, якщо зразок складається з однієї пляшки).

3. Кількість визначених точкових зразків математично залежить від стандартної форми, в якій відбувається серійне виробництво зазначених харчових продуктів. Якщо наливні рідкі харчові продукти, перед відбором зразків партію необхідно ретельно розмішати так, щоб не вплинути на якість харчового продукту. Розмішувати слід або вручну, або з використанням механічних засобів. У такому разі передбачається, що афлотоксин M_1 розподілений у партії рівномірно. Об'єднаний зразок отримується способом об'єднання трьох точкових зразків, відібраних від партії.

Точкові зразки – одна пляшка чи одна упаковка – повинні мати однакову масу. Маса точкового зразка має бути мінімум 100 г, а маса (об'єм) об'єданого зразка повинна становити 1 кг (1 л). Про причини відхилення від процедури відбору зразків зазначається в акті відбору зразків.

4. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії молока та молочних продуктів, дитячих сумішей початкових (стартових) та дитячих сумішей для подальшого годування, включаючи продукти прикорму, виготовлені на молочній основі, харчові продукти (молоко та молочні продукти) для спеціальних медичних цілей, призначених для дітей грудного віку, визначається відповідно до додатка 13 до цих Методів відбору.

5. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можна здійснити відбору зразків відповідно до положень, визначених у цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому разі маса об'єданого зразка має становити не менше ніж 1 кг (якщо частка точкового зразка під час відбору є настільки малою, що не можна отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єданого зразка може бути менше ніж 1 кг).

6. Визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

IX. Методи відбору зразків

зерен кави, смажених зерен кави, мелених смажених зерен кави та розчинної кави, кореня солодки та екстракту солодки

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення максимально допустимого рівня охратоксину А в зернах кави, смажених зернах кави, мелених смажених зернах кави та розчинній каві, корені солодки та екстракті солодки.

2. Поділ партій зерен кави, смажених зерен кави, мелених смажених зерен кави та розчинної кави, кореня солодки та екстракту солодки на частини партії в залежності від маси партії наведено у додатку 14 до цих Методів відбору.

3. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії зерен кави, смажених зерен кави, мелених смажених зерен кави та розчинної кави, кореня солодки та екстракту солодки, визначається відповідно до додатка 15 до цих Методів відбору.

4. Маса точкового зразка має бути 100 г, якщо в цьому розділі не зазначено іншого.

5. У партіях, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібною упаковки.

Якщо маса окремої роздрібною упаковки більша ніж 100 г, а маса об'єданого зразка становитиме більше ніж 10 кг, від кожної роздрібною упаковки відбирають по 100 г як точковий зразок (може здійснюватися під час відбору зразка або у разі надходження його до лабораторії).

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єданого зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, якщо коли цінний харчовий продукт реалізовується в роздрібному пакуванні по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати шляхом об'єднання кількох точкових зразків за кількістю меншою, ніж зазначено в додатках 14, 15 до цих Методів відбору, за умови, що маса об'єданого зразка дорівнюватиме необхідній масі об'єданого зразка, зазначеній у додатках 14, 15 до цих Методів відбору.

Якщо маса роздрібної упаковки меншу ніж 100 г, але різниця із цим значенням незначна, за точковий зразок можна вважати одну роздрібну упаковку, а маса об'єданого зразка становитиме менше ніж 10 кг. Якщо маса роздрібної упаковки набагато менше ніж від 100 г, один точковий зразок має складатися з двох або більше роздрібних упаковок, щоб отримати масу, наближену до 100 г.

5. Партії, маса яких більше або дорівнює 15 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до додатка 14 до цих Методів відбору. При цьому враховується, що:

маса частини партії не може перевищувати показників, зазначених у додатку 14 до цих Методів відбору, більше ніж на 20 відсотків;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100, а маса об'єданого зразка становити 10 кг.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єданого зразка та детально описаний в акті відбору зразків.

6. Від партій менше ніж 15 т відбирається від 10 до 100 точкових зразків залежно від маси партії, а маса об'єданого зразка має становити від 1 до 10 кг.

7. Спеціальні вимоги до відбору зразків для зерен кави, смажених зерен кави, мелених смажених зерен кави та розчинної кави, кореня солодки та екстракту солодки, які реалізуються у вакуумній упаковці:

1) від партій, маса яких більше або дорівнює 15 т, відбирають не менше ніж 25 точкових зразків, а маса об'єданого зразка становитиме 10 кг;

2) від партій, маса яких менша ніж 15 т, відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у додатку 15 до цих Методів відбору, а маса об'єданого зразка відповідатиме масі партії, від якої відбирають зразки, як зазначено в додатку 15 до цих Методів відбору.

8. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можна здійснити відбору зразків відповідно до положень, визначених у цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому разі маса об'єданого зразка має становити не менше ніж 1 кг (якщо частка точкового зразка під час відбору є настільки малою, що не можна отримати об'єданого зразка масою 1 кг, загальна маса об'єданого зразка може бути менше ніж 1 кг).

9. Визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

Х. Методи відбору зразків

вина, виноградних соків, виноградного сусла, фруктових соків, фруктових нектарів, алкогольних напоїв, сидрів та інших ферментованих напоїв, отриманих із яблук або які містять яблучний сік

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення максимально допустимих рівнів:

охратоксину А у вині, виноградному соку та виноградному суслі;

патуліну у фруктових соках, фруктовому нектарі, алкогольних напоях, сидрі та інших ферментованих напоях, отриманих із яблук або які містять яблучний сік.

2. Об'єм об'єднаного зразка має становити мінімум 1 л, крім випадків, коли це неможливо (наприклад, якщо зразок становить одну пляшку).

3. Кількість точкових зразків залежить від форми, в якій здійснюється серійне виробництво зазначених харчових продуктів. Якщо рідкі харчові продукти наливні, перед відбором зразків партію необхідно ретельно розмішати настільки, наскільки це можливо, не вплинувши на якість харчового продукту. Розмішувати слід або вручну, або з використанням механічних засобів. У такому випадку передбачається, що охратоксин А і патулін у партії будуть розподілені рівномірно (досить взяти три точкові зразки з партії для формування об'єднаного зразка).

Точкові зразки – одна пляшка чи одна упаковка – повинні мати однакову масу. Маса точкового зразка має бути мінімум 100 г, маса (об'єм) об'єднаного зразка має становити 1 кг (1 л). Про причини відхилення від процедури відбору зразків зазначається в акті відбору зразків.

4. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії фруктових соків, у тому числі виноградного соку, виноградного суслу, сидру та вина, визначається відповідно до додатка 16 до цих Методів відбору.

5. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можна здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених у цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків (якщо частка точкового зразка під час відбору є настільки малою, що не можна отримати об'єднаного зразка об'ємом 1 л, загальний об'єм об'єднаного зразка може бути меншим ніж 1 л).

6. Визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

XI. Методи відбору зразків

твердих харчових продуктів із яблук, у тому числі твердих харчових продуктів із яблук для дітей грудного віку та раннього віку

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення максимально допустимого рівня патуліну в твердих харчових продуктах із яблук, у тому числі твердих харчових продуктах із яблук для дітей грудного віку та раннього віку.

2. Маса об'єданого зразка має бути мінімум 1 кг, крім випадків, коли це неможливо (наприклад, якщо зразок становить одну упаковку).

3. Якщо харчові продукти рідкі, перед відбором зразків партію необхідно ретельно розмішати так, щоб не вплинути на якість харчового продукту. Розмішувати слід або вручну, або з використанням механічних засобів. У такому разі передбачається, що патулін буде розподілений у партії рівномірно (досить взяти три точкові зразки з партії для формування об'єданого зразка).

Точкові зразки повинні мати однакову масу. Маса точкових зразків має бути мінімум 100 г, маса об'єданого зразка має становити 1 кг. Про причини відхилення від процедури відбору зразків зазначається в акті відбору зразків.

4. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії твердих харчових продуктів з яблук, у тому числі твердих харчових продуктів з яблук для дітей грудного віку та раннього віку, визначається відповідно до додатка 17 до цих Методів відбору.

5. У партіях, де пакування має роздрібну упаковку, відбирається певна кількість упаковок, з яких буде сформовано об'єднаний зразок. Кількість точкових зразків (упаковок), які необхідно відібрати від партій твердих харчових продуктів з яблук, у тому числі твердих харчових продуктів з яблук для дітей грудного віку та раннього віку, визначається відповідно до додатку 18 до цих Методів відбору.

6. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можна здійснити відбору зразків відповідно до положень, визначених у цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків (якщо частка точкового зразка під час відбору є настільки малою, що не можна отримати об'єданого зразка масою 1 кг, загальна маса об'єданого зразка може бути менше ніж 1 кг).

7. Визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

XII. Методи відбору зразків дитячого харчування та харчових продуктів на основі зернових для дітей грудного віку та раннього віку

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення максимально допустимих рівнів:

афлотоксинів, охратоксину А та Fusarium токсинів у дитячому харчуванні та харчових продуктах на основі зернових для дітей грудного віку та раннього віку;

афлотоксинів, охратоксину А у харчових продуктах для особливих медичних цілей (відмінних від молока та молочних продуктів), призначених для дітей грудного віку;

патуліну в дитячому харчуванні, за винятком харчових продуктів на основі зернових для дітей грудного віку та раннього віку.

2. Для харчових продуктів, призначених для дітей грудного віку та раннього віку, застосовується метод відбору зразків для зернових та зернових харчових продуктів, визначений у пункті 7 розділу III цих Методів відбору. Кількість точкових зразків для відбору залежить від маси партії та становить від 10 до 100 точкових зразків відповідно до додатка 2 до цих Методів відбору. Для дуже малих партій (маса яких дорівнює або менше ніж 0,5 т) може відбиратись менша кількість точкових зразків. У такому разі об'єднаний зразок, який є сумою всіх точкових зразків, повинен мати масу мінімум 1 кг.

3. Маса точкових зразків має становити 100 г.

4. У партіях, що складаються з одиниць пакування для роздрібної торгівлі, маса точкового зразка залежить від маси одиниці пакування для роздрібної торгівлі.

Якщо партії дуже малі (маса дорівнює або менше ніж 0,5 т), маса точкових зразків має бути такою, щоб об'єднаний зразок, який є сумою всіх точкових зразків, мав масу мінімум 1 кг. Про причини відхилення від процедури відбору зразків зазначається в акті відбору зразків.

5. Об'єднаний зразок має бути ретельно перемішаний (однорідний) та становити від 1 до 10 кг.

6. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можна здійснити відбору зразків відповідно до положень, визначених у цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню

репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків (якщо частка точкового зразка під час відбору є настільки малою, що не можна отримати об'єданого зразка масою 1 кг, загальна маса об'єданого зразка може бути менше ніж 1 кг).

7. Визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

XIII. Методи відбору зразків олії рослинного походження

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення максимально допустимих рівнів мікотоксинів, зокрема афлотоксину В1, загальної кількості афлатоксинів та зеараленону в олії рослинного походження.

2. Маса (об'єм) точкового зразка має бути 100 г (100 мл). Залежно від виду вантажу (наприклад, олія рослинного походження наливом у цистерні) відбирається не менше трьох точкових зразків по 350 мл, у результаті чого маса (об'єм) об'єданого зразка становить як мінімум 1 кг (1 л).

3. Партію перед відбором зразків необхідно ретельно розмішати наскільки це можливо, не вплинувши на якість харчового продукту. Розмішувати слід або вручну, або з використанням механічних засобів до отримання однорідної маси безпосередньо перед відбором зразків. У такому разі передбачається, що афлотоксини будуть розподілені в партії рівномірно (досить взяти три точкові зразки з партії для формування об'єданого зразка).

4. Поділ партій олії рослинного походження на частини партії залежно від маси партії наведено в додатку 19 до цих Методів відбору.

5. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії олії рослинного походження, визначається відповідно до додатка 20 до цих Методів відбору.

6. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можна здійснити відбору зразків відповідно до положень, визначених у цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому разі маса об'єднаного зразка має становити не менше ніж 1 кг (якщо частка точкового зразка під час відборі є настільки малою, що не можна отримати об'єднаного зразка масою 1 кг, загальна маса об'єднаного зразка може бути менше ніж 1 кг).

7. Визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

XIV. Методи відбору зразків

**для об'ємних партій або партій, що зберігаються на складах
або транспортуються у спосіб, що унеможлиблює відбір зразків
із зазначених партій**

1. У разі якщо під час транспортування чи зберігання партій не можна відібрати точкових зразків від усієї партії, зразки відбираються в рухомому стані (динамічний відбір зразків).

2. Здійснення відбору зразків від частини партії дозволяється за умови, що така частина становить не менше ніж 10 відсотків від усієї партії.

Якщо встановлено, що частина партії харчових продуктів однаковими властивостями (класом чи описом), від якої було здійснено відбір зразків, не

відповідає вимогам, встановленим законодавством, вважається що і вся партія є невідповідною доти, доки на основі подальшого лабораторного дослідження (випробування) буде встановлено, що решта партії відповідає вимогам законодавства.

3. Кількість точкових зразків, що відбираються від об'ємних (великих) частин партії (більше ніж 500 т), має становити 100 точкових зразків + $\sqrt{\text{тонни}}$. Наприклад, 100 точкових зразків + $\sqrt{6\,000}$ тонн (квадратний корінь = $77,4 / 2 = 39$ додаткових точкових зразків) = 139 (загальна кількість точкових зразків).

Проте у разі якщо коли маса партії менше ніж 1 500 т і частини партії можуть бути відокремлені фізично відповідно до додатка 1 до цих Методів відбору, кількість точкових зразків відбирається, як передбачено в додатку 2 до цих Методів відбору.

4. Відбір зразків від об'ємних (великих) партій, що транспортуються суднами, проводиться в руховому стані (динамічний відбір зразків):

1) відбір зразків проводиться кожної партії, яка може бути фізично відокремлений. Відбір зразків проводиться для кожної ємності, яка фізично відокремлено, до або після переміщення її вмісту на потужність (місце) зберігання;

2) як правило, розвантаження судна відбувається протягом декількох днів, і відбір зразків проводять з регулярними проміжками часу впродовж усього строку розвантаження. При цьому не завжди можлива присутність державного ветеринарного інспектора (державного інспектора) Держпродспоживслужби, що відбирає зразки, протягом усього строку розвантаження. У такому разі дозволяється відбирати зразки від частини партії. Кількість точкових зразків визначається відповідно до розміру частини партії;

3) якщо зразок для цілей державного контролю відбирається автоматично, присутність державного ветеринарного інспектора (державного інспектора) Держпродспоживслужби є необов'язковою. Проте якщо автоматичне

здійснення вибору здійснюється згідно з попередньо визначених параметрів, які не можуть бути змінені протягом здійснення відбору, і точкові зразки відбираються в запечатану (опломбовану) ємність, запобігаючи будь-якій можливій фальсифікації, присутність державного ветеринарного інспектора (державного інспектора) Держпродспоживслужби потрібна лише на початку здійснення відбору кожного разу, коли ємність для зразків потрібно змінити, і наприкінці здійснення відбору.

5. Статистичний відбір зразків здійснюється для об'ємних (великих) партій харчових продуктів, що транспортуються суднами або зберігаються у баштах, силосах і доступні зверху, як зазначено у пункті 7 цього розділу.

Відбір зразків проводять від партії або частини партії зверху в доступній частині, секції. Кількість точкових зразків визначається з урахуванням розміру партії, що є об'єктом відбору зразків.

6. Відбір зразків для об'ємних (великих) партій харчових продуктів, що зберігаються на складах, проводиться від партій або частини партії у доступній частині (секції). Кількість точкових зразків визначається з урахуванням розміру визначеного(ї) об'єму (маси) частини партії.

7. Відбір зразків у баштах, силосах (відкритих зверху) проводиться в доступній частині партії (секції). Кількість точкових зразків визначається з урахуванням розміру визначеної(го) маси (об'єму) частини партії.

8. Для відбору зразків харчових продуктів, що зберігаються в баштах, силосах (закритих зверху) більше ніж 100 т, не може застосовуватися статистичний підхід. Тому, якщо треба дослідити (випробувати) харчові продукти в баштах, силосах і нема можливості перемістити партію товару,

оператор ринку (за угодою) повинен інформувати державного ветеринарного інспектора (державного інспектора) Держпродспоживслужби про те, коли башта, силос будуть вивантажені частково або повністю, щоб здійснити відбір зразків, коли харчові продукти знаходяться в рухомому стані.

9. Для харчових продуктів, що зберігаються в баштах, силосах (закритих зверху) менше ніж 100 т, на відміну від положень, зазначених у цьому розділі (де частина партії, з якої здійснюється відбір, має становити принаймні 10 відсотків партії), і передбачається переміщення їх у склади (сховища) від 50 до 100 кг, відбір зразків проводиться із цієї кількості. Маса об'єднаного зразка відповідає всій партії, а кількість точкових зразків залежить від кількості харчових продуктів, переміщених із башти, силосу до складу (сховища).

10. Відбір зразків від сипучих харчових продуктів у об'ємних (великих) закритих контейнерах може бути здійснено під час вивантаження партії. У деяких випадках не можна вивантажити харчові продукти в пункті імпорту або державного контролю, тому здійснення відбору має відбуватись, коли такі контейнери вивантажено. Оператор ринку повинен інформувати державного ветеринарного інспектора (державного інспектора) Держпродспоживслужби про місце і час розвантаження контейнерів.

XV. Методи відбору зразків

харчових добавок на основі ферментації рису

з червоними дріжджами

1. Метод відбору зразків, встановлений цим розділом, застосовується для визначення вмісту цитрину в харчових добавках на основі ферментації рису з червоними дріжджами.

2. Кількість точкових зразків (упаковок), які необхідно відібрати від партій або частини партії харчових добавок на основі ферментації рису з червоними дріжджами здійснюється від роздрібних упаковок, що містять зазвичай від 30 до 120 капсул.

3. У партіях, де пакування має роздрібну упаковку, відбирається кількість упаковок, з яких буде сформовано зразок, як зазначено в додатку 21 до цих Методів відбору.

XVI. Підготовка зразків

для визначення мікотоксинів у харчових продуктах та визначення відповідності (оцінки) партій або частин партії

1. Зразки необхідно готувати з особливою ретельністю, зокрема гомогенізувати, враховувати нерівномірність розподілення мікотоксинів.

Під час проведення лабораторних досліджень (випробувань) на вміст афлотоксинів слід (за можливості) виключити перебування зразків на денному світлі упродовж процедури підготовки до дослідження, оскільки афлотоксини руйнуються під впливом ультрафіолету.

2. Визначення рівня афлотоксинів у їстівній частині горіхів ґрунтується на розрахунку пропорції шкаралупи/ядра цільних горіхів та визначається так:

горіхи у шкаралупі очищають і визначають вміст максимально допустимого рівня афлотоксину в їстівній частині;

горіхи у шкаралупі піддають процедурі підготовки зразка, під час якої до уваги береться розрахунок маси ядра горіха в об'єднаному зразку.

Маса ядра горіха в об'єднаному зразку має бути вирахована після встановлення відповідного коефіцієнта співвідношення "шкаралупа

горіха / ядро горіха" в цільних горіхах. Така пропорція використовується, щоб встановити кількість ядер у відібраному об'єднаному зразку. При цьому необхідно довільно вибрати не менше ніж 100 цільних горіхів окремо від партії або відкласти їх від кожного об'єданого зразка.

Для кожного лабораторного зразка можна отримати співвідношення способів зважування цільних горіхів, очищених від шкаралупи, і повторного зважування частин шкаралупи та ядер.

Пропорція шкаралупа/ядро може бути встановлена лабораторією на основі кількості зразків і прийнята для подальших аналізів. Якщо в будь-якому лабораторному зразку буде виявлено перевищення максимально допустимих рівнів мікотоксинів, пропорцію слід визначити для зразка, використовуючи не менше ніж 100 відкладених горіхів.

3. Кожен лабораторний зразок необхідно дрібно перемолоти і ретельно перемішати, використовуючи процес, який дає змогу досягти повної однорідності (гомогенності).

У разі якщо максимально допустимий рівень мікотоксинів стосується сухої речовини, вміст сухої речовини харчового продукту слід визначати у частині гомогенізованого зразка, використовуючи метод, що в змозі здійснити точне визначення вмісту сухої речовини.

4. Визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться так:

партія або частини партії відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) лабораторного зразка не перевищує максимально допустимого рівня мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення та невизначеності вимірювання, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі);

партія або частини партії не відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень мікотоксинів з урахуванням коефіцієнта відновлення та невизначеності вимірювання, які зазначає лабораторія, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколі, звіті або іншому аналогічному документі).

**Керівник експертної групи
у сфері ветеринарної медицини,
здоров'я та благополуччя тварин**

Д. Мороз